

25.07.2018

ፍጻመታት መስርሕ ዕርቂ ኢትዮጵያን ኤርትራን ብቃሳት ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣመታቱን
Implications of the Events in the Ethiopia-Eritrea Reconciliation Process

ትሕዝቶ መደረታት ፕረዚደንት ኢሳያስ

1. መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣን መዓልቲ ሰዉኣት ኣብ ኣስመራ፡ (20.06.2018)
2. መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣብ እንግዶት ቀዳማይ ሚኒስትር ዶር. ኣቢይ ኣሕመድ ኣብ ኣስመራ፡ (08.07.2018)
3. መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣብ መዓስከር ሳዋ፡ (13.07.2018)
4. መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣብ ብሄራዊ ቤተ መንግስቲ ኣዲስ ኣበባ፡ (14.07.2017)
5. መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ብኣምሓርኛ፡ (15.07.2018)
6. መደር ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣብ ሓዋሳ (15.07.2017)
7. ሓባርዊ መግለጺ ስሉሳዊ ኣኼባ መራሕቲ ሃገራት (24.07.2018)

[Note: The accompanying video is available at: <https://youtu.be/ss3XhDUzGDA>]

1. መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣብ መዓልቲ ሰዉኣት ኣብ ኣስመራ፡ (20 ሰነ 2018)

... ወያነን ዝተፈላለዩ ጉማታትን (vultures) እቲ ለውጢ ኣሰናቢዱዎም ጥራይ ዘይኩነ፡ ጸወታኦም ከም ዘብቀዑ ኣረጋጊጾም ስለ ዝፈልጡ፡ ወልፎም ከይተርፎም፡ ንዝኹነ ለውጢ ንምዕንቃፍ ዘይህቅንዎ ኣይኪህሉን እዩ። ሓደ ካብቲ መናውሒ-ዕምሮምን መሰናኸልን ኢሎም ዝሓስቡዎ ዝበለዩ ሽጣራ፡ ምስ ኤርትራ ወጥሪ ከም ዝቐጽልን፡ ዘይሕጋዊ እገዳ ከምዝዕቀብን ምስራሕ ስለዝኹነ፡ ነቲ ብዘይ ምኽኒት ዘባርዕዎ ትርጉም ዘይብሉ ግጭት ዶብ ተንጠልጢሉ ከም ዝጸንሕ ንምግባር፡ ኣብዚ ዝሓለፈ ቅንያት ከጋውሕዎ ዝፈተኑ “ሕራይ. . . ግን” ዝዓይነቱ ጣቋ፡ መርኣያኡ’ዩ። ሕሙም ሕልናኦም ብዓቢኡ ግን፡ ኣብ ኢትዮጵያ ዝኹነ ለውጢ ምቕዳይ’ዩ።

ከም ናይ ኤርትራ ተመሳሳሊ፡ ናይ ህዝቢ ኢትዮጵያ ድልየት ንስኒት ምስ ኤርትራ፡ ሓድሽ ምህዘ ኣይኩነን። ኣብ’ዚ መወዳእታ ክስደድ ዝጸንሕ ኣወንታዊ ምልክታት ከኣ፡ መግለጺ ናይ’ቲ ህዝባዊ ሕርያ’ዩ ኪበሃል ይከኣል። ተመሳሳእነት ናይ ክልቲኦም ህዝብታትን ሃገራትን፡ ክልተኣዊ ሓባራዊ ረብሓታቶምን ዕብየቶምን፡ ንልዕሊ ክልተ ወለዶታት ዝደኸምናሉን ዝተሰዋእናሉን ብጽኢ ዕላማ ስለ ዝኹነ ሽኣ፡ ብንጥፈት ንጸምደሉ ቀዳምነት እዩ። ስለ’ዚ ሽኣ፡ ወጻኢ ካብ ዘመተታት ህዝባዊ-ርክባትን ዜናዊ ምቅብባልን፡ ንህሉው ኩነታት ብቐጥታን ብዕምቁትን ምእንቲ ክንፈልጥን፡ ቀጻሊ ውጥን-ሰራሕ ምእንቲ ክንነድፍን፡ ልኡኽ ናብ ኣዲስኣበባ ከነበግስ ኢና። ...

2. መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣብ እንግዶት ቀዳማይ ሚኒስትር ዶር. ኣቢይ ኣብ ኣስመራ፡ (8 ሓምለ 2018)

እወ ኣነ ንዘረባ ኣይተቀረብኩን ነይረ። መጀመርያ ንዶር. ኣብይ ምስ ኰላቶም ኣሕዋትና ኣብዚ መጺኦም ዘለዉ እንቋዕ ብደሓን መጻእኩም ።

እዚኣ መገሻ ናይ ዶር. ኣቢይ ተደናጉያ ኢያ። ፈሊጥና ኢና ኣዳናጉናያ። ክትደናጉዮልና ደሊና። መቐረት ክትረክብ ምእንቲ። መቐረት ከኣ ኣዋህሊላ። ከመይ ገይራ ኣዋህሊላ መቐረት። ሎሚ ኣብዚ ጽርግያ ህዝቢ ዝገበሮ መግለጺ። ካልእ ዘረባ ኣየድልንዩ። ወሰኽ እዉን ኣየድልዮንዩ። ናይ እንቋዕ ደሓን መጻእኩም ጥራይ ኣይኩነን። ናይ እንቋዕ ደሓን መጻእኩም ጥራይ ዘይኩነ፡ ኣብ ልቡ ዝጸንሐ ናይ ብሓቂ ድልየቱ፡ ናይ ብሓቂ ስምዒቱ ብፍትው መንገዲ ክገልጽ ዕድል ምርካቡ መሰሉ ረኺቡ።

መሰሉ ስለ ዝረኸበ እንደሰካ ነዚ ህዝቢ እዚ እንደሰካ ንህዝቢ ኢትዮጵያ፡ ንክልቲኦም ህዝብታት እንደሰካ ስምምነት ። በዚ ኣጋጣሚ'ዚ፡ እዚ ሎሚ ህዝቢ ዝገለጸ ናይ ብሓቂ ናይ ልቡ ስምዒት ብፍትው መንገዲ መቁጻጸሪ ዝሰካነ ናይ ሓቀኛ መግለጺ ተርእዮ ስለ ዝኸነ፡ ንግና ንኩላህና ንዓይ ንዶር. ኣቢይ እንደሰካ ስምምነት ። ንኹሎም ኣብዚ ዘለዉ ኣጋይሽ ምሳና ከኣ እንደሰካ ስምምነት ። እንደሰካ ነዚ ረኣኹም ። ናይ ብሓቂ ስምዒት ናይዚ ሃገር እንታይ ምኻኑ ርኢኹም ።

ዶር. ኣቢይ ዝወሰዶ ሕርያ፡ ቀሊል ሕርያ ኣይኩነን። እዚ ሕርያ እዚ፡ ናይ ብሓቂ 725 ዓመታት ዕድል ተፈጠሩልና ነንታት ተቐይሩና፡ ናብ ዝሓሸ፡ ደሓር ናብ ዝገበየ ምዕባለ ንኸይድ ኣለና፡ ኣብ ዝበልናሉ እዋን እቲ ዕድል ተኹሊፉና ። 25 ዓመታት ውሑድ ግዜ ኣይኩነን። 25 ዓመታት ዝጠፍኣ ግዜ ዚተኸሰረ ዕድል ብዝኸነ ይኹን መንገዲ ክትልክዎ እውን ዝከኣል ኣይኩነን። ሎሚ ኣብዚ ሕጂ ዘለናዮ ግን ኣይከሰርናን። ኣይጠፍኣናን። ንብረትና ብምሉኡ መሊስና። ንዶር. ኣቢይ ከኣ እንደሰካ ስምምነት፡ እንደሰካ ኣዕወተካ፡ ብሓንሳብ ኣለና፡ ብሓደ ኣለና፡ ዝገጥመካ ብድሆ፡ ዕድል ብሓደ ክንገጥሞ ኢና። ንኸእሎ ኢና፡ ክንሰግሮ ኢና። ግዲ ዮብልካን፡ ግዲ ዮብልኩምን። ልዕሊ ኹሎ ግን ህዝቢ ኤርትራ ህዝቢ ኢትዮጵያ እንደሰካ ስምምነት ።

3. መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣብ ጽንብል 31 ዙርያ ሃገራዊ ኣገልግሎትን ዓይ ማሞስን ኣብ መግስከር ሳዎ፡ (13 ሐምሌ 2018)

ንተመረቕቲ ዮሃና ። 31 ዙርያ ኣብ ኣዝዩ ፍሉይ ኣጋጣሚ ኢዩ ዝምረቕ ዘሎ ። ህዝቢ ኤርትራን ህዝቢ ኢትዮጵያን ደዳግማይ ሓርነቶምን ናጽነቶምን ኣብዒሎም፡ ታሪኻዊ ኪዳኖም ኣሓዲሶም ብፍስሃን ቈራጽነትን ብሓባር፡ ንሓባራዊ ራህዋን ቅሳነትን ክምርኹ ኣብ ዝብገሱሉ ዘለዉ እዋን ይካየድ ስለ ዘሎ፡ ጽንብል 31 ዙርያ ፍሉይ መቐረት ኣለዎ ። ዝኸሰርናዮ ኣምሊስና ኪኖ'ቲ ክንበጽሖ ዝነበረና ሓሊፍና ምእንቲ ብዘላቕነት ክንግስግስ ብዝሓየለ ናህሪ፡ ብዝደርመሰ ጉልበት፡ ብዝካዕበተ ጸጋታት፡ ብዓጸፋ ሽፍት፡ ብዝወርጸጸ ውዳበን ምሕደራን ክንግዱ ታሪኻዊ ግዴታ ኢዩ። ምንም ዘዛንን ዘጠራጥርን ዮብልናን። ከም ንዕወት ከኣ ርግጻኛ ታት ኢና። ኹሎኹም 31 ዙርያ ምስ ታሽዓይ ዙርያ ማሞስ ኣእምሮኹም ቃንዩ፡ ትምህርትኹምን ፍልጠትኹምን ሰሓሉ። ዕጥቅኹም ሸጥ ኣብሉ። ዓወትኩም ከኣ ናይ ግድን ኢዩ። በዚ ሓጺር ቃል'ዚ ጽባሕ ናይ ህዝቢ ኤርትራን ናትኩምን መልእኽቲ ሒዞ ንኣዲስ ኣበባ እኸይድ ስለ ዘለኹ ።

ሰማእታትና ዓጸፋ ተደበሱ ።
ዓወት ንሓፋሽ!

4. መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣብ ብሄራዊ ቤተ መንግስቲ ኣዲስ ኣበባ፡ (14 ሐምሌ 2018)

“መጀመሪያ ንፕረዚደንት ሙላቱ ኣብ ሓጺር ግዜ ብዙሕ ተዛሪብና ። ናይ ብሓቂ፡ ኣብ ልብና ዘሎ ስምዒት ክንገልጽ ኣይንኸእልን ኢና ። ተዳሊዩ ዚመጸ ክዛረብ ዝኸእል ክዛረብ ይኸእል ኢዩ ። ኣነ ግን ኣብ ቅድመኹም ኩይነ ዝሰመዓኒ፡ ናይ ብሓቂ ኣብ ውሽጠይ፡ ኣብ ልብይ ዘሎ ስምዒት ክገልጽ ከቢድ ነገር'ዩ ንዓይ ። እዚ ዝኸይድ ዘሎ መስርሕ እየ ዝብሎ ኣነ። ታሪኽ ይስራሕ ኣሎ ። ታሪኽ ይስራሕ ኣሎ ። ዚኹነ ሰብ ምስ ሓለፈ ምናልባት ክገልጽ ይኸእል ይኸውን ። ግን ናይ ህዝቢ ኤርትራ ፍቕሪ፡ ናይ ህዝቢ ኤርትራ ድሌት፡ ዶር. ኣቢይ ምስ መጸ ዕድል ስለ ዝሃበና፡ ኣብ ቅድሚያ ዓለም ስምዒቱ ክገልጽ ስለ ዝኸኣለ፡ ህዝቢ ኤርትራ ንኹሎ ክንዛረቦ ንኸእል ንኹሎ ክንገልጽ ንኸእል ነገር ህዝቢ ገሊጹዎ ኢዩ ። ንሕና ድሕሪ ሕዝቢ ኢና ። ልዕሊኡ ክንገልጽ እዉን ኣይንኸእልን ። እዚ ከኣ ሓበን ንግና ንሕዝቢ ኤርትራ፡ ሓበን ንህዝቢ ኢትዮጵያ፡ ኹርዓት ንህዝቢ ኢትዮጵያ ስለ ዚኹነ፡ ካብዚ ዝግቢ ጸጋ የለን ።

ነቶም ዝሓለፉ ነዚ ከይረኣዩ ዝኹዱ፡ ነዚ ከይረኣዩ ከይዶም ኢልና ንጠግሰሉ፡ ንሕና ግን ዕድለኛ ታት ኢና፡ እዚ ዝረኣና ። እዚ ዝኸይድ ዘሎ መስርሕ ከኣ ሸቶታቱ ክወቅዕ ኣብ ዝብጸሕ ክንበጽሕ

ከምዝጉዮ ክንጉዩ ፡ ህዝቢ ኤርትራን ኢትዮጵያን ክልተ ህዝቢ ኢዩ ኢሉ ዝሃረብ ድሕሪ ሕጂ ነቲ ሓቂ ዘይፈልጥ ጥራሕ እዩ ።

ክልቲኛ ከም ሓደ ህዝቢ ከመይ ጌርና ክንጉዳዝ ከኣ ክንርኢ ኢና ። ሕጂ ዶር. ኣቢይ ኣብ ዘዩድልየኒ ሽግር የኣቲዩኒ ክገልጽ ኣይክኣልን'የ ። ስምዒተይ ካብዚ ንላዕሊ ። የቐንየልና ኣቀባባል ፡ ናይ ብሓቂ ጀንዳን ናይ ልቢ ስምዒት ዝገልጽ ስለ ዝኹነ ። ካብዚ ካብ ምስጋና ንላዕሊ እዩ ። ካብ ምስጋና ንላዕሊ እዩ ። ንህዝቢ ኢትዮጵያ ንህዝቢ ኣዲስ ኣበባን ከባቢኣን ። ጽባሕ ድሕሪ ጽባሕ ህዝቢ ኤርትራን ህዝቢ ኢትዮጵያን ከኣ ናይ ብሓቂ ንዓለም ኣለና ናብዚ ንኸይድ ኣለና ኢሎም ክገልጹ ዘለና እምነት ልዑል ስለ ዝኹነ ደስታና ንሎሚ ንጽባሕ ድሕሪ ጽባሕ ምሉእ ዘይጉዳል'ዩ ። ደስ ይበልኩም ፡ ደስ ይበለና ።

5. መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ብኣምሓርኛ ፡ (15 ሓምለ 2018)

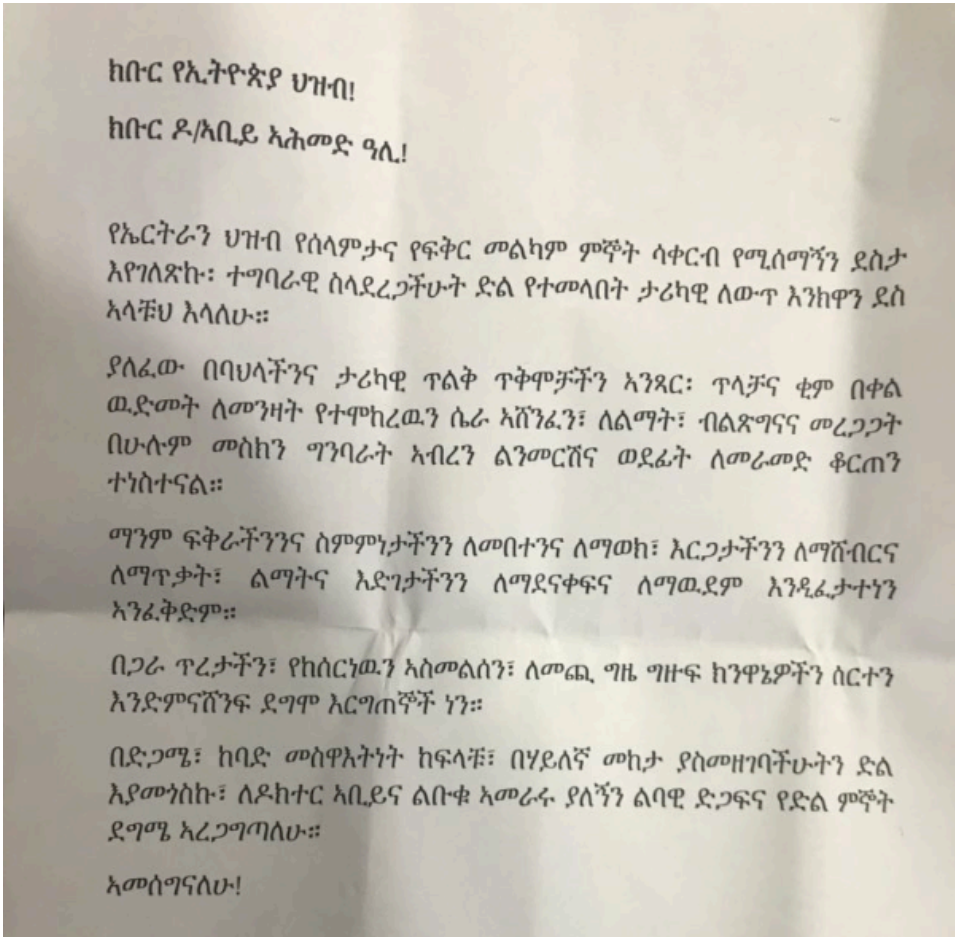

Photo: twitter/@fitsumaregaa

6. ካብ መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣብ ሓዋሳ ፡ (15 ሓምለ 2018)

“ህዝቢ ወይ ህዝቢ ናይ ኤርትራን ኢትዮጵያን ፍቕሪ ሰላም ዝበሃል ዘሎ ሓዲሽ ዝመጽእ ዘሎ ዘይኩነ ፡ ሕጂ ዳግም ህይወት ረኺቡ ዝህነጽ ዘሎ ንቡር ናይ ክልቲኡ ህዝብታት ታሪኻዊ ፡ ባህላዊ ፡ ኣብ ክብርታት ዝተሞርኮሰ ዝምድና ኢዩ ። ማዕረ ማዕሪኡ ፡ ኣነ ከም ፕረዚደንት ዘይኩነ ከም ሰብ ፡ ከም ዶር. ኣቢይ ዝረኸበ ህዝቢ ፡ ህዝቢ ኢትዮጵያ ጥራይ ዘይኮነ ህዝቢ ኤርትራን ፡ ህዝቢ ኢትዮጵያን ረኺቡዎ ዘሎ ዕድል ቀሊል ነገር ኣይኩነን ።

ኣነ ተደጋጋሚ ተደጋጋሚ ኢለዮ ኣለኹ ፣ ተደጋጋሚ ኢለዮ ኣለኹ ። ዝኹነ ዝግበር ነገር እንተ ሃልዩ ፡ ወኪል ንስኻ ኢኻ ። ንስኻ ኢኻ ትመርሓና ኢለዮ ኣለኹ ። ንቀልዓለም ኣይኩነን ወይ

ከሐጉሶ ኢሊ ወይ ምእንቲ ዘረባ ክጥዕመኒ ኢሊ ዘይኩነ፡ ናይ ሓቂ ሕጂ ህይወት ኣልቢስና ንደፍኦ ዘለና ሰላም ፍቕሪ ናይ ክልቲኦም ህዝብታት ጥራይ ዘይኩነ ናይ ልምዓት፡ ናይ ገሰጋስ፡ ናይ ዕቤት መደባትና ሓደ ካብቲ ካልእ ዝፍለ ኣይኩነን። ነዚ ከኣ ዶር. ኣቢይ ኣብዚ ኣሎ ክመርሓና እዩ። ኣነ ከኣ ከምኡ። ኣስመራ መጺኡ፡ ኣዲስ ኣበባ መጺና ሓዋሳ መጺና ኣብዚ። እዚ መጀመሪ ጥራይ እዩ። ከምቲ ኣቐዲሙ ዝጠቐሶ። ኣነ ናቱ ፍቓድ ዘይብለይ ኣብ ኩሉ ኢትዮጵያ ሓደ ብሓደ ኩለን ክዝውራ ዝግብኣን ቦታታት ክበጽሐን እዩ። እዚ ናይ ሎሚ ተኸሲቱ ዘሎ ዕድል ዓቢ ባብ ተራሕዩ ስለ ዘሎ፡ እዚ ተዓጺዩ ዝጸንሐ ሕጂ ባዕልና ስለ ዝኸፈትናዮ ኣብ ደድላይና ሰዓት ኣብ ዝኹነ ቦታ ክንከደሉ ስለዚኹንና፡ ፍቓድ ኣይንሓትትንዮ ካብ ዶር. ኣቢይ ባዕልይ ኣለኹ ክኸይድዮ። ንሱ'ውን ባጽዕ፡ እንተ ደለዩ ዓሰብ እንተደለዩ ኦምሓጀር ተደለዩ ተሰነይ ብዘይ ፍቓድ ኪኸይድ ይኸእል ኢዮ'ሞ ናይ ብሓቂ እዚ ፍቕሪ ስኒት ሓድነት ንብሎ ዘሎና፡ ቀሊል ነገር ኣይኩነን። ኣብ ታሪኽ ናይ ክልቲኦም ህዝብታት ቅድሚ ሕጂ ነይሩ ኢዩ ኢልና ክንዛረብ ንኸእል፡ ብዙሕ ነገር ርኢና ኣለና። ጠፊኡና ነይሩ ሕጂ ኣምሊሰናዮ። ንቅድሚት ንኸይድ ኣለና። ብውሕስነት ናይ መሪሕነት። መሪሕነት ኣድላዩ ኢዩ ኩሉ ግዜ። ህዝቢ ልዕሊ ኩሉ ኢዩ፡ ልዕሊ ህዝቢ ዝመጽእ ዩለን። ግን ኣብ ህዝቢ ከኣ መሪሕነት ስለ ዘድሊ ሎሚ በዚ ኣጋጣሚ እዚ ናይ ሃዋሳ ክብሎ ዝደሊ፡ እነሆ ኣነ ኩሉ ሰልጣን ሂበዮ ኣለኹ። ኣነ ኩሉ ናይ መሪሕነት ሓላፍነት ኣሰኪመዮ እዩ። ከም ዚዕወት ከኣ ርግጸኛ እዩ። እንቋዕ ሓገሰና። እንቋዕ ሓገሰኩም።

7. Joint Statement on the Eritrean-Ethiopian-UAE Tripartite Summit
Abu Dhabi, UAE - 24 July 2018

The two Ethiopian and Eritrean leaders also appreciated the wisdom of King Salman bin Abdulaziz, the Saudi King and Custodian of the Two Holy Mosques, and the contribution of His Highness Sheikh Mohamed bin Zayed and HRH Prince Mohammed bin Salman bin Abdulaziz, Saudi Arabia's Crown Prince, Vice President of the Council of Ministers and Minister of Defence, in sponsoring and pushing forward the peace agreement to be a catalyst for positive relations that will benefit the neighbouring countries and the Horn of Africa.

HE President Isaias Afwerki and HE Dr Abiy Ahmed thanked the Kingdom of Saudi Arabia and the UAE for their contribution to the efforts to end the dispute between the neighbours. The Kingdom of Saudi Arabia and the UAE have spared no effort to help the two countries re-establish good relations for the sake of their people and the wider region. - *shabait.com*

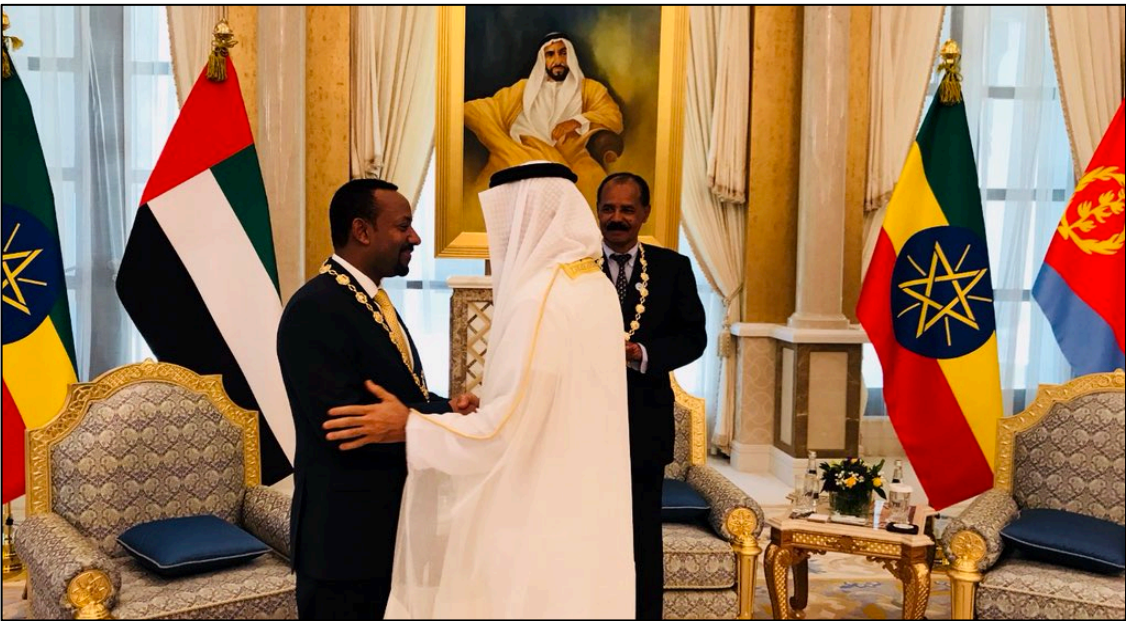

Photo: twitter/@fitsumaregaa